KENDİNE TANRI'NIN KUTSAL VARLIĞI DİYEN ADAM: ISAAC NEWTON

Newton'un en özgün çalışmalarının tamamını içeren *Principia Mathematica* (1687) adlı eserinin bilim tarihindeki en önemli kitap olduğu söylenir.

Veba salgınının ardından 1667'de, henüz yirmi altı yaşındayken döndüğü Cambridge'de (ölmeden önce Stephen Hawking'in bulunduğu makam olan) *Lucas Kürsüsü* matematik profesörlüğüne getirilen, 1672'de de Kraliyet Derneği üyeliğine seçilen, çağın en zeki adamlarından olan biri olarak adlandırılan Isaac Newton'un, meğer bilmediğimiz yönleri de varmış.

Salgında İcat Çıkarmak

Cambridge'de görev yaparken, Ağustos 1665'te Londra"da başlayan veba salgını nedeniyle, üniversite bir önlem olarak kapandığında, Newton da Lincolnshire'daki çiftlik evine gitti. Sonraki 18 ayda tamamen kendi başına çalışarak, dünyayı hepten değiştirecek olan yerçekimi ve devinim yasalarını buldu, renk ve kalkülüs hesabı teorilerini formüle etti, diferansiyel ve integral hesaplamalarının temelini attı. Çiftlikte karanlık bir odada güneş ışığını bir prizmaya tutarak ışık tayfı oluşturdu ve beyaz ışığın tek başına bir birim olmadığını fark etti. Mekanik, matematik, termodinamik, astronomi, optik ve akustik alanlarındaki buluşları onu şimdiye kadar yaşamış diğer bilim insanlarının hepsinden en az iki kat önemli kılacak düzeydedir.

Saplantı ve 18 Ayda Dünyayı Değiştirmek

Gözlerini çayırlara dikerek geçirdiği iki yılda Newton'un başına tam olarak ne geldi hala bir gizem olarak durur. Saplantılı kişiliği Asperger Sendromu gibi hafif bir otizm geçirmiş olabileceğinin kanısını uyandırmıştır. Sıklıkla yemek yemeyi unuturdu ve aklına geldiğinde de çalışma masasının başında dikilerek yerdi.

Kimi zaman laboratuvarında, ateşi asla söndürmeksizin altı hafta aralıksız çalıştığı olurdu. Konuk ağırladığında sıklıkla yaptığı bir şey, bir şişe şarap almak üzere gittiği çalışma odasında, aklına gelen bir fikri yazıya dökmek için masasına oturması ve işine dalarak misafirlerini tamamen unutmasıydı.

Koyu kırmızı renk konusunda saplantılıydı. Kişisel eşya envanterinde koyu kırmızı perdeli bir odadaki koyu kırmızı bir tiftik yatak, koyu kırmızı örtüler, koyu kırmızı duvar süsleri, yanında koyu kırmızı koltuklarda koyu kırmızı bir kanepe ve koyu kırmızı minderler vardı.

Ayrıca paronayaklığıyla ünlüydü. Yanında çalışanların dürüstlüğünü sınamak için pencere kenarında altın parayla dolu bir kutu bulundururdu.

Sanata karşı anlaşılmaz bir nefret duyardı ve şiiri "ustalıklı saçmalık" olarak nitelendirirdi. Operaya gittiği tek seferde gösterinin bitmesini beklemeden çıkmıştı.

Tanrı'nın Kutsal Varlığı

Sanata karşı olan nefretine rağmen yirmiden fazla portre için ressamların karşısına oturacak kadar

gösterişçiydi ve benzersizlik duygusunu taşıdığına hiç kuşku yoktu. Bir keresinde adının Latince yazımı *Isaacus Neutonus*'tan *Ieova Sanctus Unus* diye, "Tanrının Kutsal Varlığı" anlamına gelen bir anagram üretmişti.

Çok zorlu bir çocukluk geçiren Newton'un yüksek özgüveni ve kendisine bu kadar düşkünlüğüne rağmen dönemin bütün anlatıları O'nun soğuk, haşin, asık suratlı ve çileden çıkarıcı bir adam olduğundan bahseder. Hatta uşağı bile onun sadece bir defa, o da Öklit öğrenmenin yararları sorulunca güldüğünü hatırlamaktaydı. Çalışmalarına yönelik en ufak bir eleştiri öfkeden küplere bilmesine yol açardı.

Dost edinmekte de çok zorlanırdı, daha çok Galileo, Kepler, Descartes, Hobbes, Aristo ve Plato ile zaman geçirmeyi tercih ederdi. Buna rağmen fikirlerini yazdığı Quaestiones Quaedam Philosophicae (Bazı Felsefi Sorular) adlı defterinin başına Latince şu notu düşmüştü: "Plato arkadaşım, Aritoteles arkadaşım, ama en iyi arkadaşım gerçek."

Kıyamet Tarihini Hesaplamak

Newton'un gizli bir ikinci yaşamı daha vardı. Simyayla doğrudan uğraşan biriydi. Kütüphanesi'ndeki 270 kitabın yarısından fazlası simya, mistisizm ve büyüyle ilgiliydi. 17. yüzyılda simya sapkınlık sayılmaktaydı ve cezası idam olan bir suçtu. Newton azami gizlilik koşullarında, çalışma hayatının büyük bir bölümünü Vahiy Kitabı'nda şifrelendiği söylenen kıyamet tarihini hesaplamaya, Danyal Kitabı'ndaki kehanetlerin anlamını çözmeye ve insanlık tarihinin kronolojisini çekirgelerin nüfus döngüsü ile ilişkilendirmeye çalışmakla geçirdi. Bu nedenle olsa gerek Newton, aslında optik ya da devinim üzerine yaptığı çalışmalardan çok dinsel teorileri ile hatırlanacağı kanısındaydı.

Ölümünden sonra, ailesi bir buçuk milyon kelimeye varan notların düşüldüğü, binden fazla sayfayı kapsayan dinsel ve mistik yazıların yanı sıra tamamlanmış iki kitabın yer aldığı kocaman sandıklar buldu. Çok rahatsız edici olması nedeniyle, bunların bir bölümünü yok etme, bir bölümünü de varlığını kabul etmeksizin saklı tutma yoluna gitti. Büyük bir zula ancak 1936 gibi yakın bir tarihte gün ışığına çıktı.

Deli Dahi

Her dâhinin biraz deli taraflarının olduğu hep söylenir. Sonuçta hiç kimse mükemmel değil.

Newton da;
- Adını bile yazamayacak kadar cahil olan ve doğumundan dört ay önce ölen babasını hiç tanıyamamanın,
- Henüz üç yaşındayken annesinin evlendiği ama O'ndan nefret eden, evinde istemeyip ninesinin yanına gönderen bir üvey babaya sahip olmanın
- Üvey babasının ölümünden sonra sadece toprağı sürmesi için O'nu okuldan alan bir anneye sahip olmanın

ruh sağlığında yarattığı etkilerle, yalnızlığa gömülerek, kurguya ve buluşçuluğa yönelmiş olmalı.

Salgında İcat Çıkar

Newton olmasak da ya da O'nunki gibi devrim niteliğinde buluşlarımız olmasa da korona virüs salgınının bizim içimizdeki dâhiyi de ortaya çıkarmak için uygun bir ortam yarattığı kesin. Açıkçası ben, bu dönemde de tarihe geçecek, gelecekte adından çok söz ettirecek buluşların, icatların, sanat eserlerinin

çıkmasını bekliyorum. Ya siz? Hatta neden onlardan biri sizinki olmasın :)

Ayşe Demirbaş

Yararlanılan Kaynaklar:
Nasıl Bilirdiniz? John Lloyd ve John Mitchinson . NTV Yayınları, 2010
wikipedia

Merdivenköy Mah. Dikyol Sok. No.2 Business
İstanbul Plaza B Blok İç Kapı No:179 Kadıköy /
İSTANBUL (34732)
0212.573 04 11

poet@poet.com.tr
www.poet.com.tr